

BÁO CÁO

**Đánh giá thực trạng phát triển du lịch tại khu vực nông thôn
trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2016-2018**

Thực hiện Công văn số 493/TCDL-LH, ngày 16 tháng 4 năm 2019 của Tổng cục Du lịch về việc báo cáo tình hình phát triển kinh tế du lịch khu vực nông thôn, Ủy ban nhân dân tỉnh Tây Ninh báo cáo như sau:

I. THỰC TRẠNG CHÍNH SÁCH PHÁT TRIỂN KINH TẾ NÔNG THÔN, CHƯƠNG TRÌNH NÔNG THÔN MỚI GẮN VỚI PHÁT TRIỂN DU LỊCH TRÊN ĐỊA BÀN

Phát triển nông nghiệp, nông thôn và nâng cao đời sống nông dân là một trong những vấn đề được quan tâm hàng đầu hiện nay của Đảng và Nhà nước ta. Ủy ban nhân dân tỉnh Tây Ninh ban hành Quyết định số 1345/QĐ-UBND, ngày 31/5/2016 về Kế hoạch thực hiện Quy hoạch phát triển ngành nghề nông thôn tỉnh Tây Ninh giai đoạn 2016-2020; thành lập, kiện toàn Ban Chỉ đạo và Tổ Chuyên viên giúp việc thực hiện Quy hoạch phát triển ngành nghề nông thôn tỉnh; thành lập Nhóm Công tác về lĩnh vực nông nghiệp, Nhóm Công tác về lĩnh vực du lịch thuộc Ban Chỉ đạo thực hiện những giải pháp mang tính đột phá để phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Tây Ninh giai đoạn 2017-2021.

Để phát triển du lịch gắn với xây dựng nông thôn mới, Tỉnh đã chỉ đạo Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn chủ trì xây dựng “Đề án phát triển chuỗi giá trị và cụm ngành nông nghiệp tỉnh Tây Ninh”, chỉ đạo Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch chủ trì xây dựng “Đề án phát triển cụm ngành du lịch tỉnh Tây Ninh, giai đoạn 2019-2021 và định hướng đến năm 2030”. Qua đó, năm 2018 giá trị sản xuất nông nghiệp của Tây Ninh đạt trên 25.929 tỷ đồng, tăng 1,1% so với cùng kỳ, đóng góp 23,1% vào GRDP của tỉnh, trong khi đó du lịch là ngành đang phát triển khá nhanh, trong năm đã đón trên 2,7 triệu lượt khách tham quan du lịch, tổng thu từ du lịch đạt 932 tỷ đồng, tăng 13,1% so với cùng kỳ. Có thể thấy xu hướng chuyển dịch từ nông

nghiệp sang các ngành du lịch và dịch vụ là xu thế tất yếu vì thế định hướng của tỉnh hiện nay là phát triển du lịch gắn với xây dựng nông thôn mới.

Tây Ninh là tỉnh có nhiều làng nghề và sản phẩm truyền thống ẩm thực lâu đời đã trải qua nhiều thế hệ nhưng vẫn lưu truyền cho đến ngày nay như bánh canh, bánh tráng phơi sương, mây tre đan, đúc gang, nghề muối ớt... đây là nguồn tài nguyên du lịch nhân văn góp phần tạo nên sản phẩm du lịch. Hiện nay, có một số làng nghề thủ công, truyền thống lâu đời tại một số xã trên địa bàn, nhờ có chủ trương, định hướng của tỉnh nên một số làng nghề đang được khôi phục và hoạt động trở lại nên đã giải quyết được nhiều việc làm và thu nhập cho cộng đồng dân cư như: bánh tráng, bánh canh, làm nhang, đồ mộc, mây tre đan, nghề đúc gang, nghề rèn và làng nghề ẩm thực đặc trưng của Tây Ninh như : mắm chua, muối ớt, cơm chay... Một số sản phẩm của làng nghề đã được cấp chứng chỉ chất lượng của Cục Sở hữu Trí tuệ, được khách hàng chấp nhận tiêu thụ với khối lượng ngày càng tăng, trong đó có khách du lịch đến Tây Ninh.

II. THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG KINH DOANH DU LỊCH TẠI KHU VỰC NÔNG THÔN

Tây Ninh có khí hậu tương đối ôn hòa, chia làm 2 mùa rõ rệt: mùa mưa và mùa khô. Tổng lượng bức xạ dồi dào, nhiệt độ cao và ổn định; đặc điểm này là một yếu tố thuận lợi để phát triển nông nghiệp có năng suất cao. Mặt khác, Tây Ninh nằm sâu trong lục địa, có địa hình cao, thiên nhiên ôn hòa. Tổng diện tích gieo trồng đạt trên 376 ngàn ha/năm, bao gồm trên 262 ngàn ha trồng cây hằng năm và 114 ngàn ha trồng cây lâu năm, hệ số quay vòng đất 2,8 lần/năm. Nguồn nước mặt của Tây Ninh rất dồi dào, với hoạt động của sông Vàm Cỏ Đông và đặc biệt có hồ Dầu Tiếng với diện tích mặt nước 27.000ha, dung tích 1,5 tỷ m³, tưới cho hơn 48.000 ha đất canh tác và cung cấp nước cho công nghiệp và sinh hoạt. Nguồn nước ngầm của Tây Ninh khá lớn, tổng lưu lượng nước ngầm có thể khai thác được 50-100.000 m³/giờ; phân bố khá đều, chất lượng nước khá tốt cho sinh hoạt và sản xuất nông nghiệp. Đây là những điều kiện thuận lợi để Tây Ninh tập trung phát triển ngành nông nghiệp gắn với phát triển du lịch trong thời gian tới.

Bên cạnh lợi thế về địa lý tự nhiên, các tiềm năng nhân văn cho phát triển du lịch nông nghiệp ở Tây Ninh cũng rất đa dạng và phong phú. Quá trình hình thành và phát triển đã để lại cho Tây Ninh nhiều di tích lịch sử văn hóa, cách mạng với 90 di tích được xếp hạng, trong đó gồm: 01 di tích quốc gia đặc biệt, 25 di tích quốc gia và 64 di tích cấp tỉnh; 4 di sản văn hoá phi vật thể quốc gia (*nghệ thuật đờn ca tài tử Nam Bộ, Lễ hội Kỳ Yên đình Gia Lộc, múa trống Chhay-Dăm và nghề làm bánh tráng phơi sương Trảng Bàng*).

Tuy nhiên, thực tế phát triển du lịch nông nghiệp ở Tây Ninh trong thời gian vừa qua còn sơ khai cũng chỉ mới bước đầu mang tính tự phát, manh mún hoặc chỉ mới triển khai mô hình thí điểm, số lượng khách du lịch tham gia loại hình này còn hạn chế. Du khách tham gia vào loại hình du lịch nông nghiệp cũng chỉ dừng ở mức độ tham quan, như: tham quan mô hình sản xuất tráng bánh tráng phơi sương; tham quan làng nghề mây tre, nứa; tham quan quy trình trồng và sản xuất Trà; tham quan quy trình trồng rau sạch; tham quan vườn nho rừng và sản xuất rượu nho rừng;... Phần lớn sản phẩm mới chỉ đáp ứng nhu cầu tham quan, nghỉ ngơi, ăn uống, việc trải nghiệm của du khách cùng với nhà nông ở mức đơn giản, manh mún, nhỏ lẻ mà chưa tận dụng được hết lợi thế để thu hút khách cũng như tăng khả năng chi tiêu của du khách qua khai thác các dịch vụ bổ trợ khác. Do vậy, nhiều xã, vùng nông thôn trên địa bàn tỉnh có tiềm năng và ưu thế để phát triển sản phẩm du lịch nông nghiệp vẫn chưa tạo ra sản phẩm du lịch, khu, điểm du lịch nông nghiệp nổi trội, đặc sắc để thu hút được nhiều khách du lịch.

Trong tổng số gần 3 triệu lượt khách đến Tây Ninh năm 2018 thì số lượng du khách đến với các làng nghề còn khá khiêm tốn, khách du lịch thường chỉ dừng chân khu vực huyện Gò Dầu, Trảng Bàng để thưởng thức các món ẩm thực như bánh canh, bánh tráng hoặc mua muối tôm chứ ít khi đi vào các làng nghề tham quan thật sự. Vì vậy, các số liệu thống kê về hoạt động du lịch tại khu vực nông thôn gặp khó khăn và hạn chế.

Các tour du lịch làng nghề hiện nay chưa được nhiều doanh nghiệp lữ hành thiết kế, quảng bá đến du khách. Việc tham quan làng nghề được lồng ghép vào chương trình tour và cũng chỉ có một số ít điểm du lịch làng nghề được du khách biết đến, đa số là những làng nghề nổi tiếng đã lâu. Do thiếu người thuyết minh địa phương có khả năng thỏa mãn nhu cầu khám phá của du khách nước ngoài nên chỉ khi có yêu cầu từ du khách, các doanh nghiệp lữ hành thiết kế kèm chương trình tham quan làng nghề vào hành trình tour nhằm tạo dấu ấn đối với du khách nước ngoài.

III. ĐÁNH GIÁ

1. Thuận lợi

- Tây Ninh có nhiều tiềm năng lợi thế về địa lý tự nhiên để phát triển ngành nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao và có nhiều tiềm năng, lợi thế cho phát triển ngành du lịch, hiện nay Tây Ninh đang tập trung phát triển ngành nông nghiệp và ngành du lịch trở thành 2 ngành kinh tế mũi nhọn của tỉnh, trong chiến lược phát triển, tỉnh luôn quan tâm đến việc kết hợp 2 ngành này để hình thành nên những sản phẩm du

lịch nông nghiệp độc đáo, tạo nên giá trị gia tăng cao, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho người dân, nhất là ở vùng nông thôn.

- Chủ trương, chính sách từ Trung ương đến địa phương cơ bản đầy đủ, đồng bộ là điều kiện thuận lợi cho phát triển du lịch tại khu vực nông thôn.

- Việc phát triển ngành nghề nông thôn đã góp phần chuyển dịch cơ cấu kinh tế, chuyển dịch cơ cấu lao động nhằm tăng thu nhập, cải thiện và nâng cao đời sống cho lao động nông nghiệp, nông thôn, tạo công ăn việc làm cho lao động nông thôn, góp phần xoá đói giảm nghèo.

- Các cấp, các ngành đã có sự quan tâm hỗ trợ đầu tư nhằm bảo tồn và phát triển các nghề truyền thống, làng nghề truyền thống trên địa bàn tỉnh.

2. Khó khăn, hạn chế

- Hoạt động sản xuất ngành nghề nông thôn trên địa bàn tỉnh hầu hết mang tính tự phát, quy mô sản xuất nhỏ, mang tính chất hộ gia đình, chủ yếu là lao động thủ công, thiết bị công nghệ sản xuất cải tiến ít, thiếu vốn, thiếu tính liên kết và hợp tác trong sản xuất.

- Sản phẩm hàng hóa ngành nghề nông thôn phần lớn chưa có nhãn hiệu, thương hiệu, chất lượng sản phẩm chưa ổn định, sức cạnh tranh các sản phẩm ngành nghề nông thôn với sản phẩm công nghiệp khác còn hạn chế; đồng thời các sản phẩm ngành nghề nông thôn chưa gắn với du lịch hạn chế việc quảng bá, giới thiệu và tiêu thụ sản phẩm.

- Các cơ sở và doanh nghiệp về ngành nghề nông thôn vẫn còn gặp nhiều trở ngại trong việc tiếp cận nguồn vốn tín dụng, chủ yếu về mặt cơ chế tín dụng và thủ tục vay vốn. Nguồn vốn ngân sách dành cho đầu tư rất hạn hẹp, còn nhiều hạn chế trong việc bố trí cơ cấu vốn đầu tư.

- Công tác đào tạo, nâng cao tay nghề cho lao động chưa được chú trọng đúng mức, kỹ thuật, công nghệ đang sử dụng tại ngành nghề, làng nghề chủ yếu là thủ công cổ truyền, mức độ công nghiệp hóa còn thấp.

- Người dân làng nghề chưa nhận thức được giá trị của du lịch đem lại nên sự tham gia của họ vào khai thác du lịch chưa cao, phong cách phục vụ thiếu chuyên nghiệp, chưa được tham gia các lớp đào tạo nâng cao tay nghề cũng như các lớp về quản lý.

IV. KIẾN NGHỊ

Kính đề nghị Tổng cục Du lịch một số nội dung như sau:

- Tăng cường phối hợp Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tạo điều kiện cho các địa phương học tập, chia sẻ kinh nghiệm các địa phương trong nước và quốc tế về phát triển du lịch gắn với nông nghiệp bền vững để áp dụng vào địa phương mình.

- Tăng cường sự liên kết chặt chẽ Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, đơn vị lữ hành và nhà cung cấp dịch vụ tư vấn bà con nông dân về định hướng phát triển sản phẩm, xu thế tiêu dùng, tạo thêm nhu cầu cho khách du lịch trải nghiệm.... để đưa nông nghiệp thành sản phẩm du lịch.

- Tham mưu Chính phủ có chính sách ưu đãi trong phát triển du lịch ở khu vực nông thôn.

*Về các phụ lục biểu thống kê số liệu, hiện nay tỉnh chưa thực hiện được, vì các nội dung cập nhật số liệu tỉnh chưa triển khai. Mặc khác tỉnh đang triển khai Đề án Thống kê du lịch theo hướng dẫn của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, các số liệu này chưa được cập nhật; đề nghị Tổng cục Du lịch nghiên cứu phụ lục biểu tương ứng với các biểu theo các Thông tư số 25/2014/TT-BVHTTDL, Thông tư số 26/2014/TT-BVHTTDL, Thông tư số 27/2014/TT-BVHTTDL của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch để địa phương cập nhật theo đúng quy định.

Trên đây là báo cáo đánh giá thực trạng phát triển du lịch tại khu vực nông thôn trên địa bàn tỉnh Tây Ninh./.

Nơi nhận:

- Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch;
- Tổng cục Du lịch;
- CT, các PCT UBND tỉnh;
- Các Sở: VHHTDL, NNPTNT;
- PTVP, PCVP Nhung;
- P.VHXH
- Lưu: VT, VP Đoàn ĐBQH, HĐND và UBND tỉnh.

Tuần

8

KT, **CHỦ TỊCH**
PHÓ CHỦ TỊCH

Nguyễn Thanh Ngọc

